

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมุ่งวิเคราะห์ที่ลักษณะทางกายภาพและการดำเนินงานห้องสมุดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เกี่ยวกับอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ ขอบประมาณ บุคลากร ทรัพยากรห้องสมุด การบริการ และสำรวจการใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อาจารย์ประจำทั้งหมดของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และนักศึกษาของสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่สอง ปีการศึกษา 2526 ทั้ง 4 คณะ และ 1 สาขาวิชา ซึ่งประกอบด้วย คณะรัฐประศาสนศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ คณะสถิติประยุกต์ และสาขาวิชาพัฒนาสังคม

ผู้วิจัยได้เลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ของสถาบันใช้จำนวนอาจารย์ประจำทั้งหมดที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ได้ประชากรทั้งหมด 98 คน และนักศึกษาศาสนาบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ 4 คณะ และ 1 สาขาวิชา โดยสุ่มมาร้อยละ 30 ของนักศึกษาในแต่ละคณะ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 239 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประยุกต์จากงานวิจัยของ สุภาภรณ์ สังข์ศรี วนิดา จินตนาบุรรัตน์ และ วนิดา ศิริ ประกอบกับรายละเอียดและลักษณะเฉพาะของสำนักบรรณสารการพัฒนา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ แบบสอบถามมี 2 ชุด คือ สำหรับอาจารย์และนักศึกษา ในแต่ละชุดแบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ในแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ ซึ่งมุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ คณะที่สังกัด ตำแหน่งทางวิชาการ ระดับการศึกษา จำนวนชั่วโมงสอน/สัปดาห์ งานวิจัยที่ทำในอดีตและปัจจุบัน ส่วนแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ คณะ และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 2 ในแบบสอบถามสำหรับอาจารย์เป็นแบบเลือกตอบ ซึ่งมุ่งศึกษาสภาพการใช้ห้องสมุดเกี่ยวกับ วิธีใช้ห้องสมุด เวลาที่ชอบเข้าใช้ห้องสมุด ความสำคัญของห้องสมุดต่อการเรียนการสอน ลักษณะการใช้บัตรรายการ การค้นหาสิ่งที่ต้องการจากห้องสมุด ทรัพยากรห้องสมุดที่ใช้ในการค้นคว้ามัก จุดประสงค์สำคัญในการเข้าใช้ห้องสมุด และความจำเป็นของการปฐมนิเทศเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดสำหรับนักศึกษาใหม่ ส่วนแบบสอบถามของนักศึกษา มุ่งศึกษาสภาพการใช้ห้องสมุดเกี่ยวกับจำนวนชั่วโมง/สัปดาห์ในการเข้าใช้ห้องสมุด เวลาที่ชอบเข้าใช้ห้องสมุด ความสำคัญของห้องสมุดต่อการเรียนการสอน การค้นหาและผลของการค้นหาหนังสือจากห้องสมุด ภูมิหลังในการใช้ห้องสมุด ความเข้าใจในการใช้บัตรรายการ ความจำเป็นในเรื่องการปฐมนิเทศเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดสำหรับนักศึกษาใหม่ จุดประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดและทรัพยากรห้องสมุดที่ใช้ในการค้นคว้ามัก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ หนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ โสตทัศนวัสดุ เครื่องมือช่วยค้นคว้า บุคลากร ระเบียบข้อบังคับและการให้บริการของห้องสมุด โดยกำหนดค่าเป็น 5 ระดับ จาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบเติมคำที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ห้องสมุด

ข้อความถามในตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ของแบบสอบถามสำหรับอาจารย์และนักศึกษาจะเป็นข้อความถามเดียวกัน

เมื่อสร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ซึ่งเป็นกรรมการอ่านวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับอาจารย์และนักศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำนวน 20 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ และการสัมภาษณ์ ด้วยการสรุปเนื้อหาที่สำคัญ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะต่าง ๆ ของสำนักบรรณสารการพัฒนา โดยใช้มาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย ฉบับปรับปรุงใหม่ เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์และข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้อาจารย์และนักศึกษาซึ่งเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างตอบ โดยแจกอาจารย์ จำนวน 98 ชุด และนักศึกษาจำนวน 239 ชุด จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนแสดงในตารางที่ 1 คือได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนจากอาจารย์จำนวน 51 ชุด (ร้อยละ 52.04) และจากนักศึกษาจำนวน 213 ชุด (ร้อยละ 89.12)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานสำนักบรรณสารการพัฒนา โดยใช้มาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย ฉบับปรับปรุงใหม่ ซึ่งได้เสนอต่อทบวงมหาวิทยาลัยแล้ว เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ สำหรับข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพอใจในการดำเนินงานของสำนักบรรณสารการพัฒนาในด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ หนังสือ วัสดุการอ่านอื่น ๆ โสตทัศนวัสดุ เครื่องมือช่วยค้นหา บุคลากร ระเบียบข้อบังคับของห้องสมุด และบริการของห้องสมุด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของลักษณะดังกล่าวแต่ละด้าน

อนึ่ง การให้คะแนนคำตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพอใจในด้านต่าง ๆ แต่ละข้อถือเกณฑ์ดังนี้ คือ

- ข้อที่ได้คะแนนตั้งแต่ 4.5 ขึ้นไป หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจ มากที่สุด
- ข้อที่ได้คะแนนตั้งแต่ 3.5-4.49 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจ มาก
- ข้อที่ได้คะแนนตั้งแต่ 2.5-3.49 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจ ปานกลาง
- ข้อที่ได้คะแนนตั้งแต่ 1.5-2.49 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจ น้อย

ข้อที่ได้คะแนนตั้งแต่ 1.49 ลงมา หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามพอใจ น้อย
ที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการจัดบริการของสำนักบรรณสารการ
พัฒนา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถามที่ส่งไป		แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ	
	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา
1. คณะสถิติประยุกต์	13	53	7	47	53.85	88.68
2. คณะบริหารธุรกิจ	11	56	6	50	54.55	89.29
3. คณะพัฒนการศึกษาศาสตร์	17	43	10	39	58.82	90.70
4. คณะรัฐประศาสนศาสตร์	20	82	12	73	60.09	89.02
5. สาขาวิชาพัฒนาสังคม (สำนักวิจัย)	12	5	5	4	41.67	80.00
6. สำนักงานอธิการบดี	14	-	5	-	42.64	-
7. สำนักฝึกอบรม	11	-	6	-	54.44	-
รวม	98	239	51	213	52.04	89.12